

Az általános mezőgazdasági és állattenyésztési szakképzést folytató iskolák igazgatóinak,
szakmai vezetőinek és szaktanárainak továbbképzése
2014. április 29., Gödöllő, Szent István Egyetem

Az agrár környezetgazdálkodási- és kapcsolódó intézkedések az új Vidékfejlesztési Programban

Podmaniczky László

Szent István Egyetem, MKK-Környezet- és Tájgazdálkodási Intézet,
Környezetgazdaságtani Tanszék
tanszékvezető egyetemi docens

Mi az agrárpolitika alapkérdése?

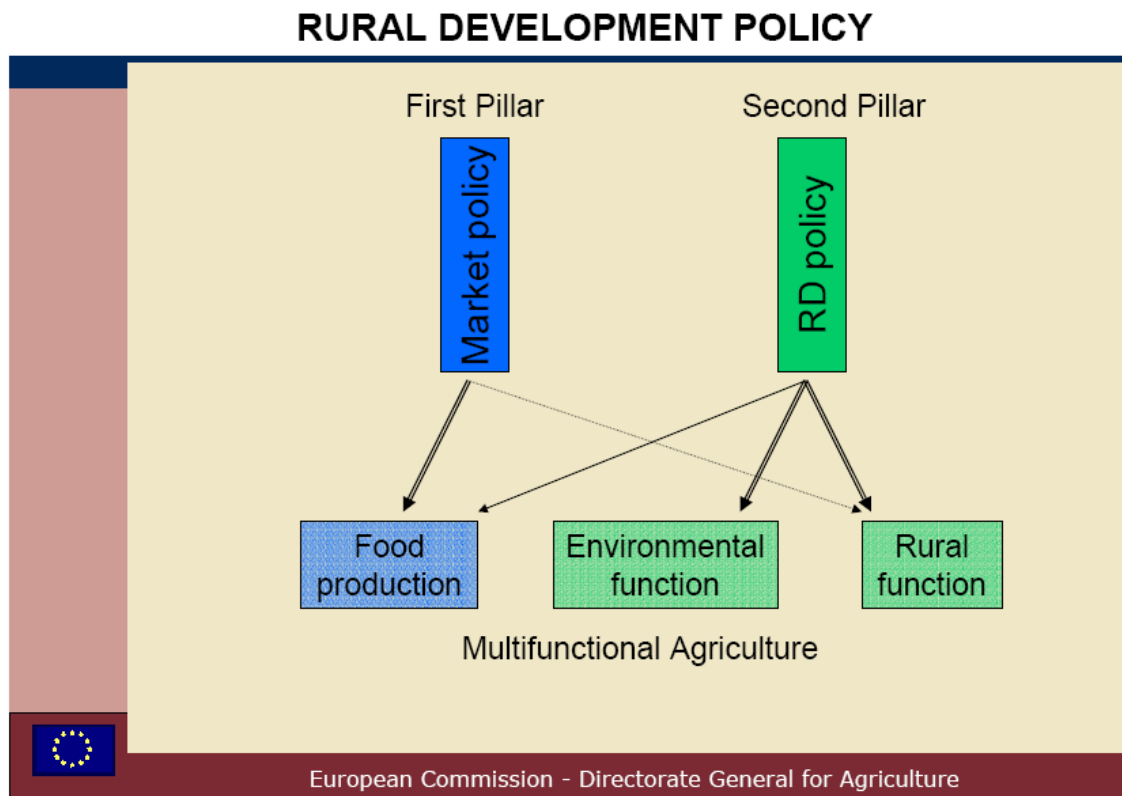
Milyen arányban szolgálja az agrárpolitika

- az élelmiszer termelést,**
- a vidék környezetvédelmi funkcióját és**
- a vidék társadalmi funkcióját?**

A Közös Agrárpolitika pillérei és funkciói

A támogatások két fő csoportja:

1. **Közvetlen** támogatások (1. pillér)
2. **Vidékfejlesztési** támogatások (2. pillér)

A Közös Agrárpolitika pilléreinek tartalma (1)

1. PILLÉR (~80%) - termelőknek juttatott **közvetlen támogatások** és **piacszabályozás** 100%-ban EU költségvetésből

Eszközei:

- **közvetlen támogatások** (a KAP költségvetésének kb. 70%-át teszik ki), környezetvédelmi, élelmiszer-biztonsági és állatjólléti előírások betartása mellett (kölsönös megfeleltetés elve alapján);
- **exporttámogatások** (KAP költségvetés kb. 2-3%-át teszi ki);
- **piaci támogatások** (KAP költségvetés kb. 7-8%-át teszi ki).

Forrás: Európai Mezőgazdasági Garancia Alap (EMGA)

A Közös Agrárpolitika pilléreinek tartalma (2)

2. PILLÉR (~20%) – Vidékfejlesztés (EU és tagállami költségvetésből)

Főbb részei (tengelyei):

- 1. tengely: **versenyképesség** (min. 10 %)
- 2. tengely: **a kedvezőtlen adottságú területek támogatása + agrár- és erdészeti környezetgazdálkodási rendszerekhez kötődő támogatások** (min. 25%)
- 3. tengely: **a vidéki életminőségének javítása** (min. 10 %)
- 4. tengely: **a helyi közösségi kezdeményezéseket és tervezési folyamatok elősegítése a LEADER programmal** (min. 5 %)

Forrás: Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap (EMVA)

Pénzügyi alapok 2007-től

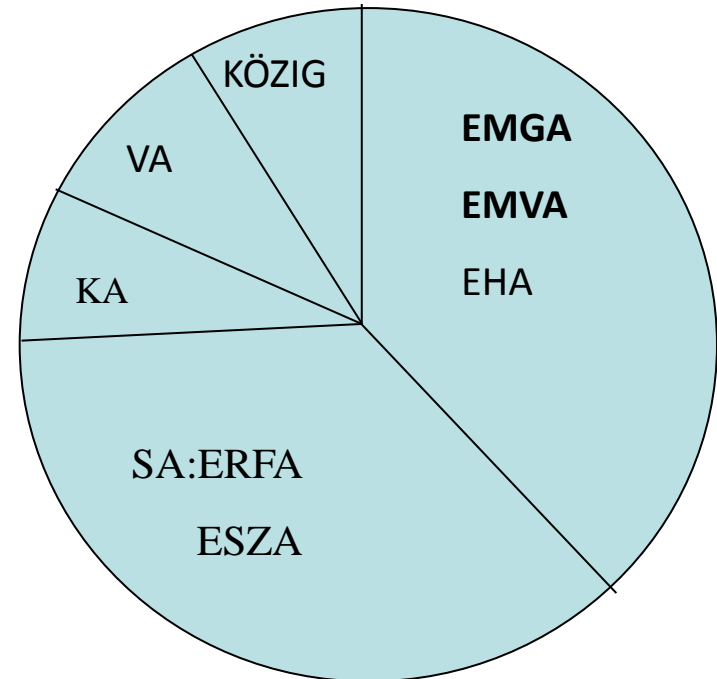
■ Strukturális alapok:

- **ERFA:** Európai Regionális Fejlesztési Alap
- **ESZA:** Európai Szociális Alap

- **KA:** Kohéziós Alap (KA)
- **VA:** Vis Major alap
- **KÖZIG:** EU közigazgatási költsége

■ Mezőgazdaság finanszírozása: **EMGA, EMVA, EHA (KAP)**

- EMGA: 1. pillér finanszírozása
- EMVA: 2. pillér finanszírozása
- EHA: Európai Halászati Alap

A KAP költségvetése

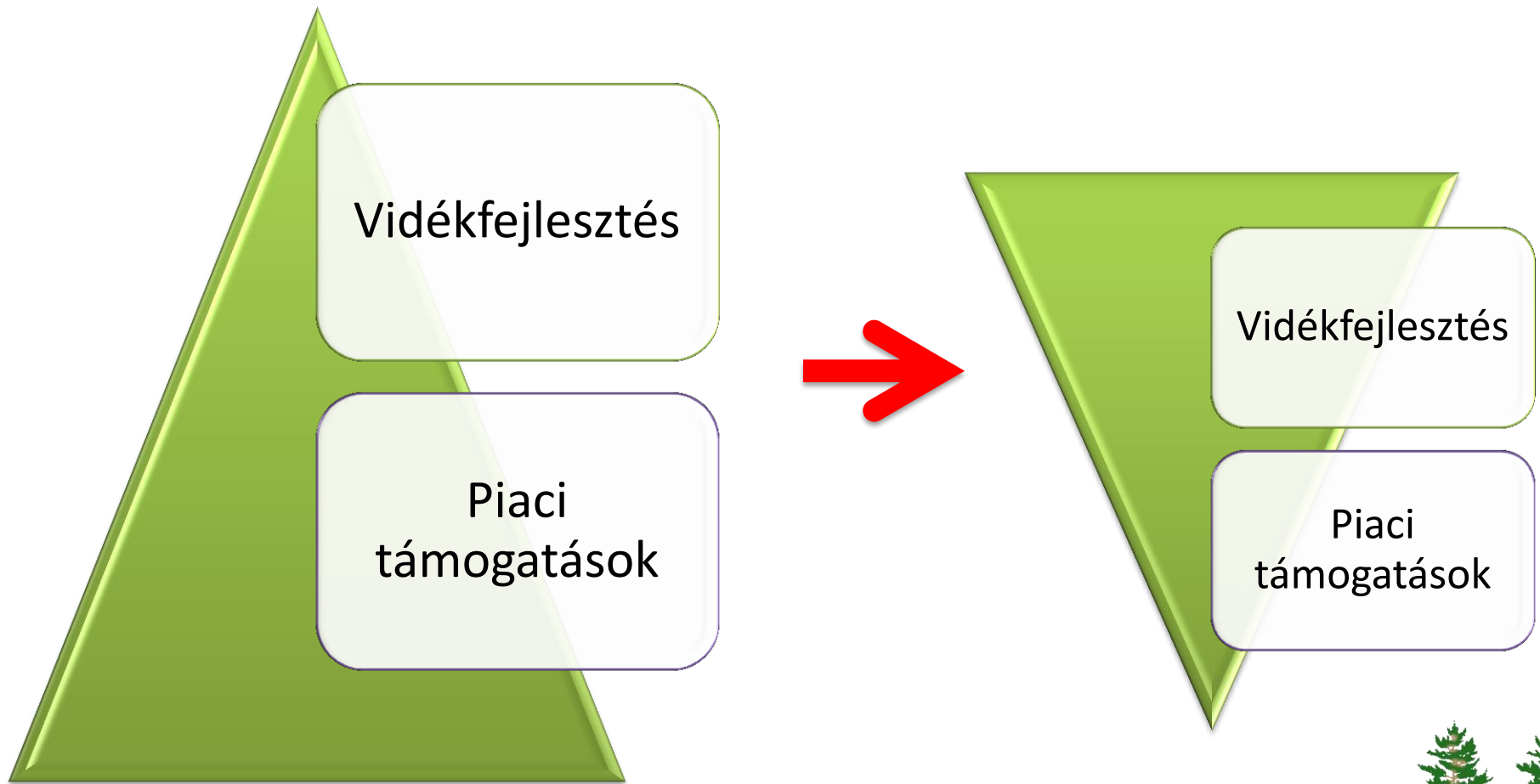
A KAP költségvetése 2013-ban elérte az **57 milliárd eurót** (= 15.400 Mrd Ft)

Mennyi támogatást kapnak az egyes országok minden egyes € befizetése után a CAP-ba?

Net payers	return ratio	Net recipients	return ratio
Malta	0,19	Slovakia	1,06
Luxembourg	0,34	France	1,11
Belgium	0,47	Denmark	1,12
Netherlands	0,51	Spain	1,26
Cyprus	0,56	Czech Republic	1,31
Germany	0,70	Estonia	1,37
Italy	0,72	Romania	1,49
Slovenia	0,73	Latvia	1,54
Austria	0,77	Poland	1,96
Finland	0,82	Greece	2,33
Sweden	0,83	Bulgaria	2,51
United Kingdom	0,91	Ireland	2,54
Portugal	0,97	Lithuania	2,63
		Hungary	2,92

Forrás: Valentin Zahrt: Financing the Common Agricultural Policy: Which member states pay for the waste of public money? (www.reformthecap.eu/blog/who-pays.)

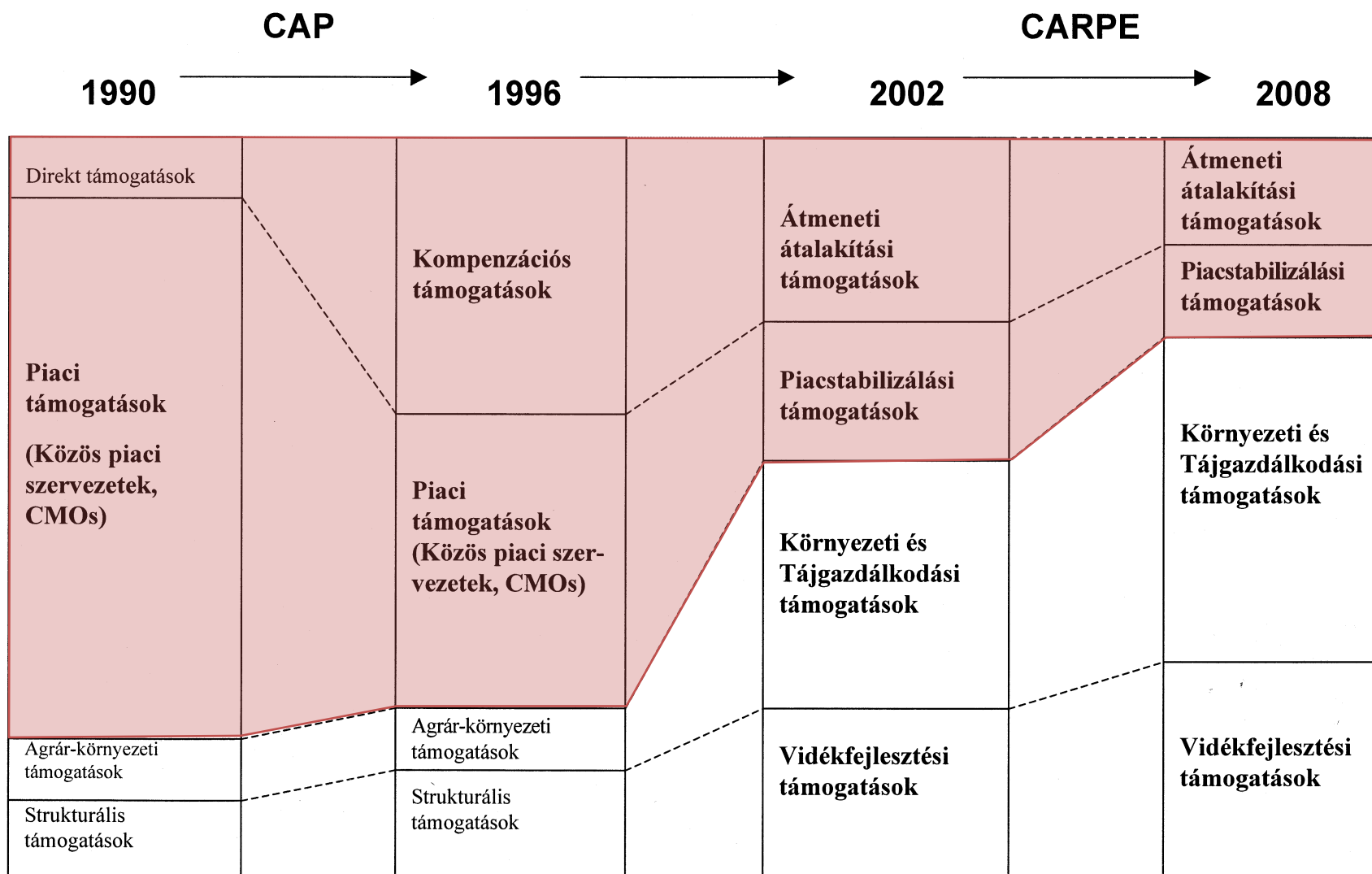
A Közös Agrárpolitika “ új” iránya

Forrás: Brian Fuller et al.: ‘Greening’ the CAP

A támogatások áthelyeződése a nem termelési funkciókra

A Közös Agrárpolitika változásai

Piaci támogatásoktól a közjavak támogatása felé:

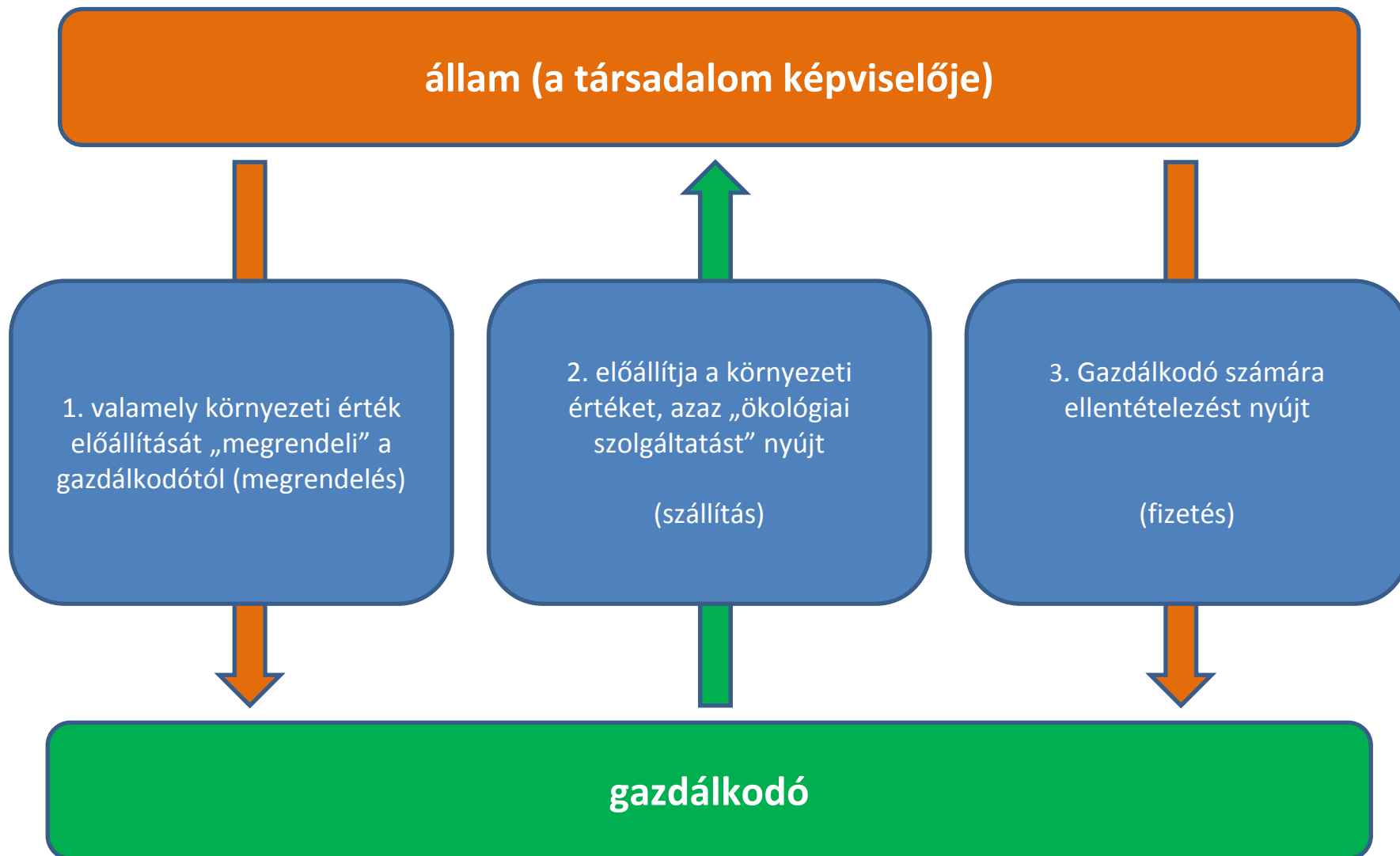
- 1) 1960-1990: piaci támogatások a **mennyiségek** (tonna) alapján
- 2) 1990-2013: a mennyiségek leválasztása („decoupling”) – támogatások a **területek** (hektár) alapján
- 3) 2014 - ?: a támogatások „célbajuttatása” - az előállított **közjavak** alapján

Közpénzeket csak közjavakért!

Milyen közjavak lehetnek a mezőgazdaságban?

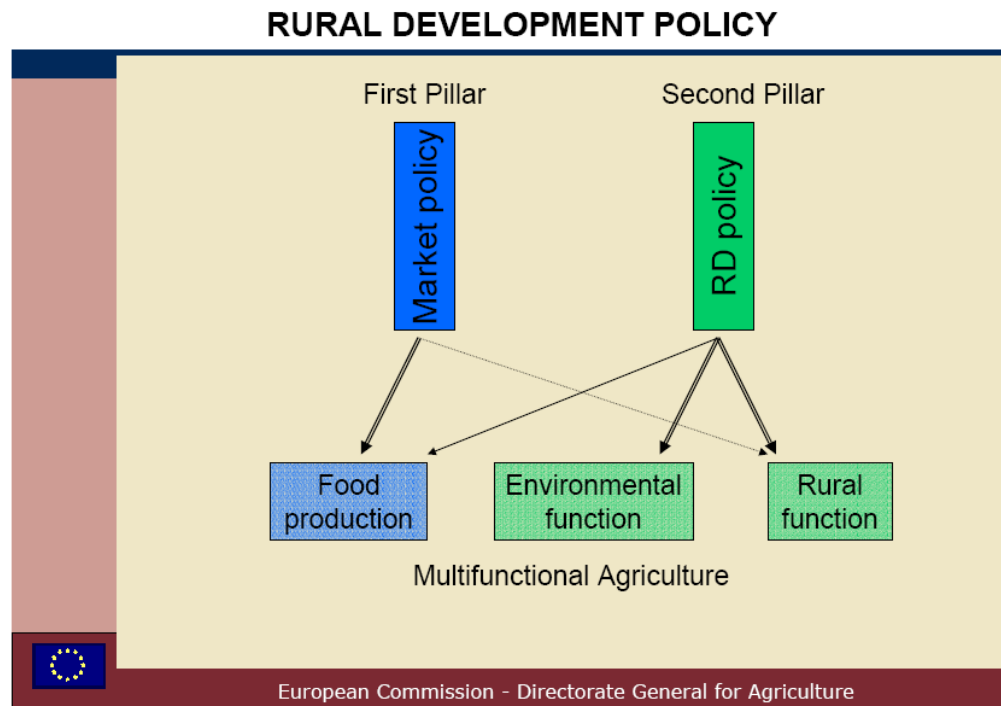
- értékes beltartalmú, egészséges és biztonságos **termékek** előállítása,
- a meg nem újítható nyersanyagok és **energiforrások** takarékos hasznosítása,
- a talajt, a vizeket és a levegőt érintő **környezeti terhelés** csökkentése,
- a kultúrtáj ápolása és a **biodiverzitás** fenntartása.

Hogyan működik a közjavak szolgáltatása?

A Közös Agrárpolitika (KAP) céljai 2013 után

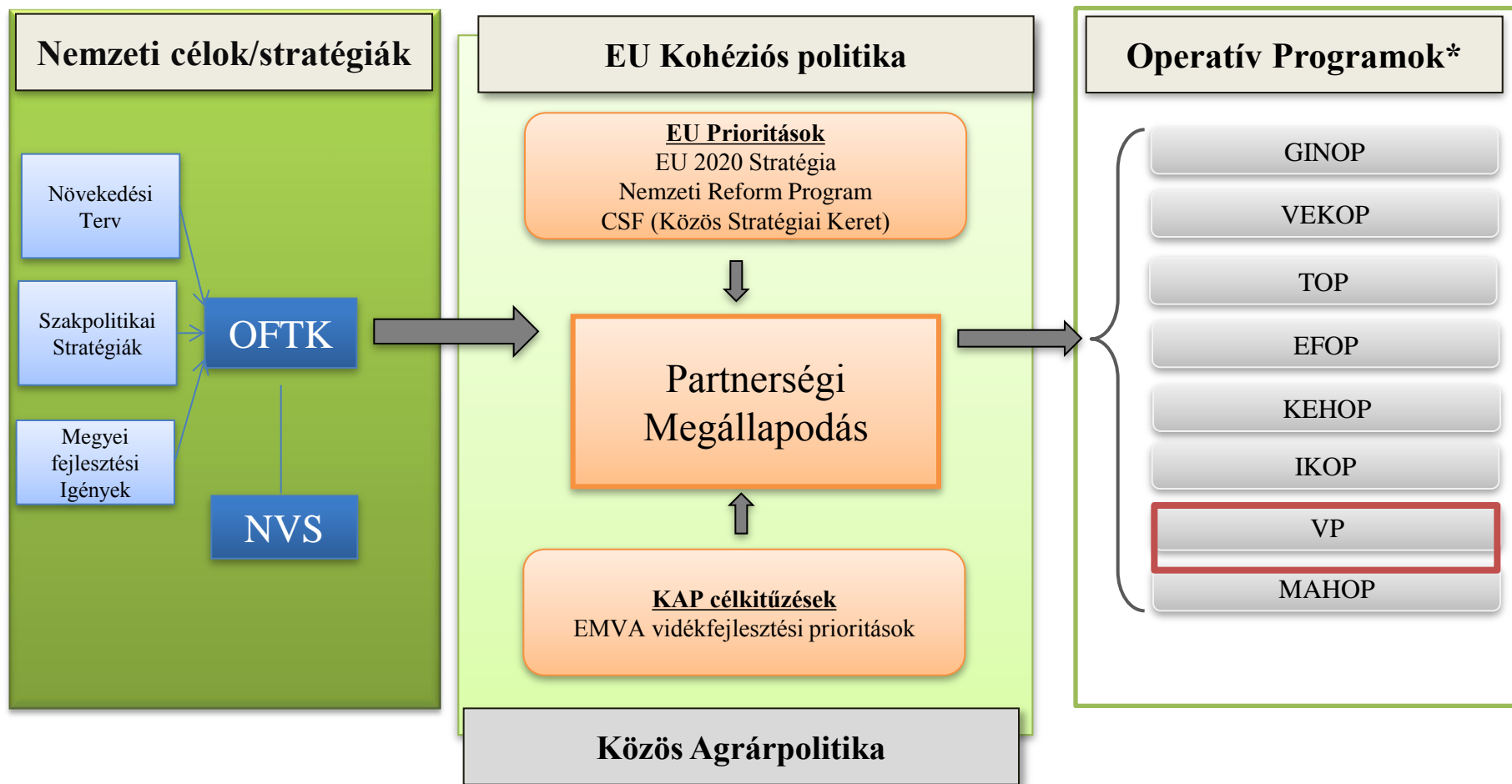
- Életképes **élelmiszertermelés**
- Természeti erőforrásokkal való **fenntartható gazdálkodás**
- Kiegyensúlyozott **területi fejlődés**

A KAP tervezett eszközei 2013 után

- a **közvetlen kifizetések** objektív kritériumok alapján történő meghatározása a múltbeli referencia-időszakok helyett;
- **zöld vállalatok** és kritériumok bevezetése az I. pilléres támogatásoknál;
- a II. pillér esetében nagyobb **tagállami önállóság** biztosítása a programok meghatározásában;
- a vidékfejlesztési támogatási rendszer érdemi összekapcsolása a **strukturális alapok támogatási rendszerével** (a kohéziós és regionális politikával).

A Vidékfejlesztési Program helye a tervezésben

OFTK Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Kon koncepció

NVS Nemzeti Vidékfejlesztési Stratégia

Forrás: Dr. Mezőszentgyörgyi Dávid: Általános tájékoztató a tervezésről. Előadás, Dunaharaszti, 2014. január 28.

Az operatív programok szerkezete és forrásigénye

Rövidítés	Megnevezés	Forrásigény (mrd Ft)
GINOP	Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program	2700
VEKOP	Versenyképes Közép-Magyarország Operatív Program	270
TOP	Terület-- és Településfejlesztési Operatív Program	1150
EFOP	Emberi Erőforrás Fejlesztési Operatív Program	880
KEHOP	Környezeti és Energetikai Hatékonyság Operatív Pr.	1115
IKOP	Integrált Közlekedésfejlesztési Operatív Program	1000
KOOP	Végrehajtási Koordinációs Operatív Program	110
VP	<i>Vidékfejlesztési Program</i>	1150
MAHOP	Magyar Halgazdálkodási Operatív Program	25
	ÖSSZESEN:	8400

Változások a Vidékfejlesztési Program szerkezetében

2007-2013 közötti költségvetési időszak

Támogatási tengelyek:

I. tengely - A mezőgazdasági és erdészeti ágazatok versenyképességének javítása

II. tengely - A környezet és a vidék fejlesztése

III. tengely - A vidéki élet minősége és a vidéki gazdaság diverzifikálása

IV. tengely – LEADER

Teljes közkiadás mértéke:

1370 milliárd forint

2014-2020 közötti költségvetési időszak

Prioritások:

1. K+F+I
2. az agrárgazdaság életképességének és versenyképességének fokozása
3. élelmiszerláncok szervezése
4. ökoszisztémák állapotának helyreállítása
5. erőforrás-hatékonyság előmozdítása
6. társadalmi befogadás előmozdítása

Teljes közkiadás mértéke:

1150 milliárd forint

A Vidékfejlesztési Program tervezett forrásarányai (VP 3.0)

Vidékfejlesztési Program prioritásai	Tervezett forrásarány
1) A tudásátadás és az innováció előmozdítása a mezőgazdaságban, az erdészetben és a vidéki térségekben	3%
2) A mezőgazdasági üzemek életképességének javítása és a versenyképesség fokozása valamennyi régióban és a mezőgazdasági termelés valamennyi típusa esetében, valamint az innovatív gazdálkodási technológiák és a fenntartható erdőgazdálkodás előmozdítása	42%
3) Az élelmiszerlánc szervezésének – többek között a mezőgazdasági termékek feldolgozásának és forgalmazásának, az állatjólétnek és a mezőgazdaság terén alkalmazott kockázatkezelésnek – az előmozdítása	3%
4) A mezőgazdasággal és az erdészettel kapcsolatos ökoszisztémák állapotának helyreállítása, megőrzése és javítása	26%
5) Az erőforrás-hatékonyság előmozdítása, valamint a karbonszegény és az éghajlatváltozás hatásaival szemben ellenállóképes gazdaság irányába történő elmozdulás támogatása a mezőgazdasági, az élelmiszeripari és az erdészeti ágazatban	5%
6) A társadalmi befogadás előmozdítása, a szegénység csökkentése és a gazdasági fejlődés támogatása a vidéki térségekben	17%

A környezeti problémák kezelési módjai a KAP-ban

I. pilléres (közvetlen) kifizetésekhez kapcsolatosan:

- **JFGK** (Jogszabályban foglalt gazdálkodói követelmények)
- **HMKÁ** (Helyes Mezőgazdasági és Környezeti Állapot)
- **“zöld komponens”** – új elem!

II. pilléres (vidékfejlesztési) kifizetésekhez kapcsolatosan:

- **Kompensációk** kötelezettségek betartása miatt (Natura, VKI)
- **Önkéntes** vállalások és kifizetések (AKG):
 1. **Előírások teljesítése** alapján: terület-használati kifizetési rendszer
 2. **“zöld-pont” teljesítések** alapján: pl. az AGARIDIAG rendszer alapján

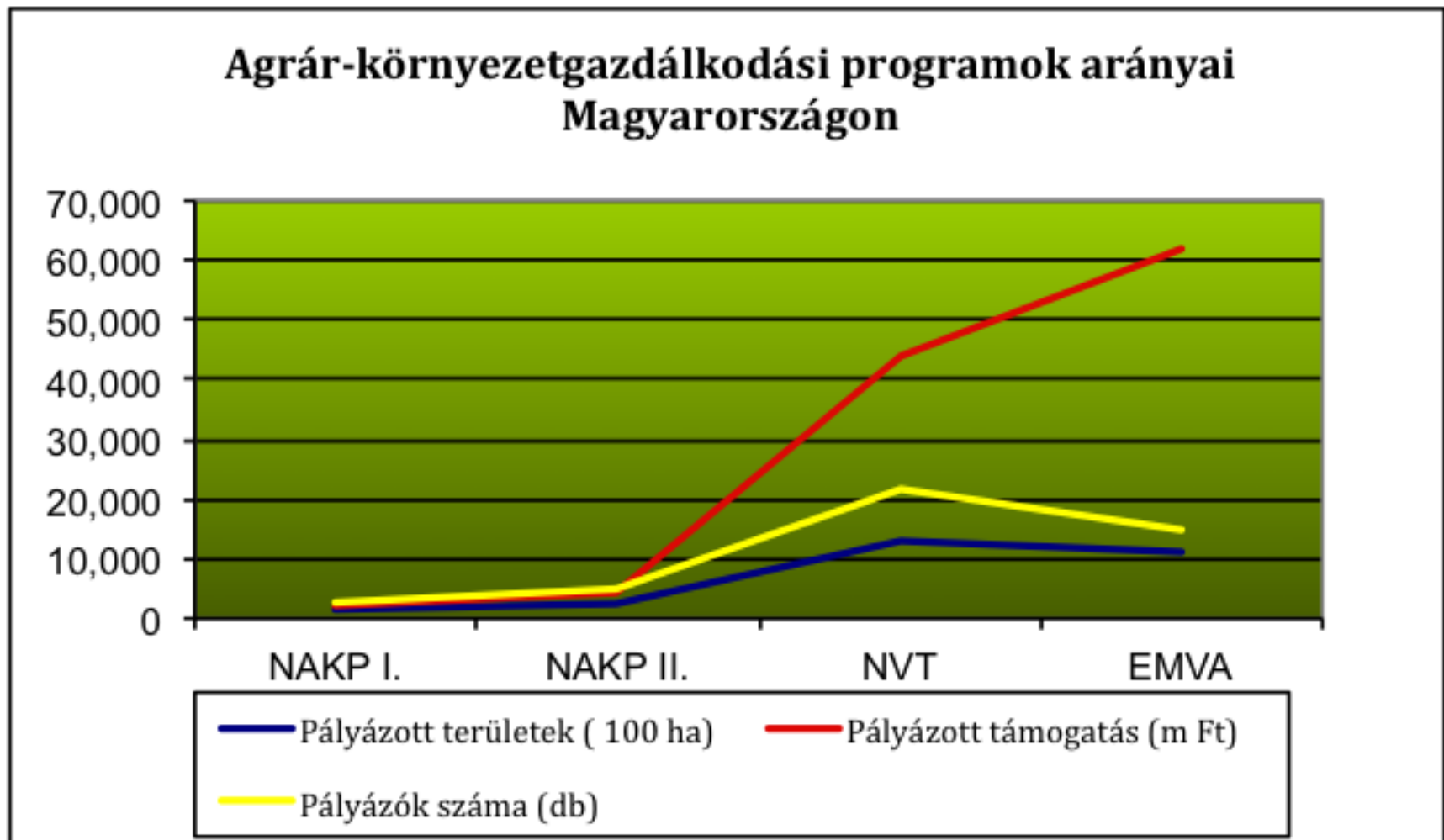
A „zöld komponens” (1. pilléres támogatások)

1. Ha a gazdaság szántóterülete 10 ha-nál nagyobb, akkor azon minden évben **legalább 2 különböző növényt** kell vetni, ha 30 ha-nál nagyobb, akkor **3 növényt** – különféle mentességek
 2. Az **állandó gyepterületeket** meg kell őrizni (max 5%-os csökkenés megengedett) – számítása üzemi, régió vagy tagállami szinten?
 3. A terület **legalább 5 %-át** (az állandó gyepterületet nem számítva) **ökológiai célokra** kell hasznosítani
 - a nem támogatható, de ökológiai célokat szolgáló területek bevonása
 - számítás üzemi szinten
- Várható mértéke Magyarországon: **kb. 80 euró/ha**
- **Eltérések** a Bizottsági javaslat és a Tanácsi Álláspont között

A vidékfejlesztés prioritásai (2. pilléres támogatások)

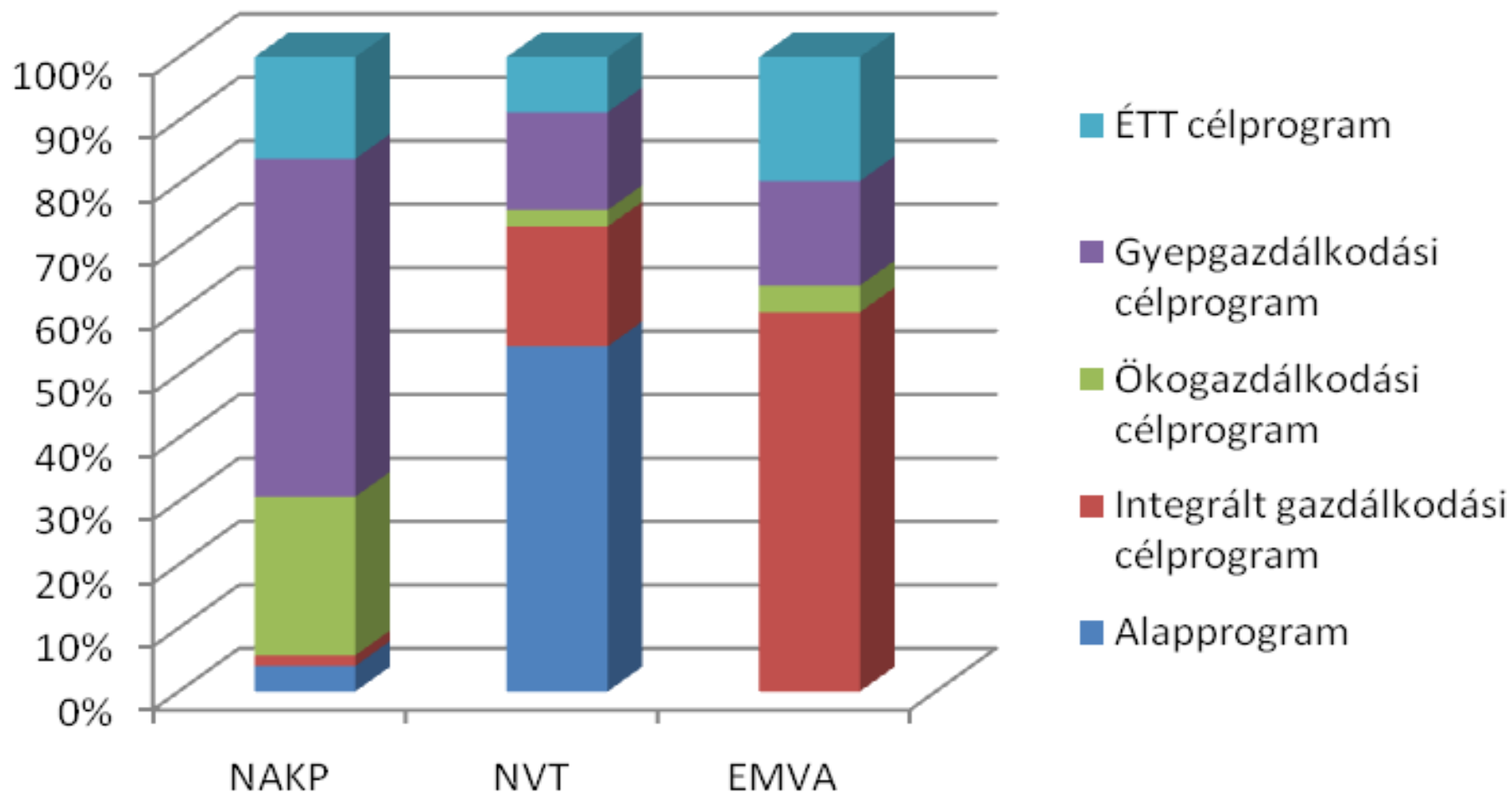
1. **Tudástranszfer és innováció** elősegítése a mező- és erdőgazdaságban
2. A **mezőgazdaság versenyképességének** és a gazdaságok életképességének erősítése
3. Az **élelmiszerlánc-szerveződések előmozdítása** és kockázatkezelés a mezőgazdaságban
4. A mező- és erdőgazdaságtól függő **ökoszisztémák megőrzése és erősítése**
5. Az **erőforrások hatékony felhasználásának előmozdítása**, az élelmiszer-gazdaság szénkibocsátásának és felhasználásának csökkentése
6. A társadalmi kirekesztés és a szegénység visszaszorítása, a **vidék gazdasági fejlődésének előmozdítása**

Az agrár-környezetgazdálkodás hazai története

Forrás: UMVP Középidéjű Értékelése, 2010

A főbb célprogramok területi arányainak változása

Forrás: UMVP Középidejű Értékelése, 2010

A jelenlegi AKG főbb naturális adatai

Célprogramok	gazdaság	terület
	(db)	(ha)
Integrált szántóföldi célprogram	2,675	571,154
Tanyás gazdálkodás célprogram	134	1,493
Ökológiai szántóföldi növénytermesztési célprogram	507	40,786
Szántóföldi növénytermesztés tűzok élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram	894	60,204
Szántóföldi növénytermesztés vadlúd- és daruvédelmi előírásokkal célprogram	7	288
Szántóföldi növénytermesztés madár- és apróvad élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram	758	32,273
Szántóföldi növénytermesztés kék vércse élőhelyfejlesztési előírásokkal célprogram	53	2,155
Vízerózió elleni célprogram	52	2,515
Szélrózió elleni célprogram	343	6,437
Extenzív gyepgazdálkodási célprogram	2,984	160,751
Ökológiai gyepgazdálkodási célprogram	226	27,979
Gyepgazdálkodás tűzok élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram	693	73,140
Gyepgazdálkodás élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram	363	24,500
Környezetvédelmi célú gyeptelepítés célprogram	94	2,762
Természetvédelmi célú gyeptelepítés célprogram	90	2,846
Integrált gyümölcs és szőlőtermesztés célprogram	5,966	62,401
Ökológiai gyümölcs és szőlőtermesztés célprogram	409	4,453
Hagyományos gyümölcstermesztés célprogram	106	1,153
Nádgazdálkodás célprogram	100	7,196
Természetes vizes élőhelyek mocsarak, zsombékok, sásos területek gondozása célprogram	2	26
Vizes élőhelyek létrehozása és kezelése célprogram	1	7
Összesen:	13,005	1,084,518

Javaslat: komplex terület-használati kifizetési rendszer

1. Nem célprogramos, hanem ún. **terület-használati kifizetési rendszer** kialakítását javasoljuk, mely komplex módon képes kezelni az összes, alapvetően terület-alapon működő támogatási rendszert (KAT, AKG, NATURA).
2. A rendszerben minden gazdálkodó a saját területi adottságai alapján tud összeállítani egy **saját célprogramot**.
3. A támogatási összeget – mint a jelenlegi rendszerben is – előírásonként kell kiszámítani, az adott területre felvehető **összes kifizetési összeg a felvett előírások számától függ**.
4. A javasolt kifizetési rendszertől a szankcionált mezőgazdasági termelők arányának csökkenését, a **környezettudatosság növekedését várjuk**.

A környezettudatosság alakulása

Miért lépett az agrár-környezetgazdálkodási programba?	Összesen	Arányok
Egyéb	16	1%
Mert a gazdálkodáshoz szükséges támogatást biztosít	1510	50%
Mert a támogatás miatt hajlandó vagyok eddig nem alkalmazott gazdálkodási korlátozásokat bevezetni a területemen	371	12%
Mert eddig is a célprogram(ok)nak megfelelő környezetkímélő gazdálkodást folytattam, csak eddig nem kaptam érte támogatást	556	18%
Mert egyetértek a program céljaival	570	19%
Összesen	3023	100%

Forrás: UMVP Középidejű Értékelése, 2010

Terület-használati kategóriák

1. Szántó
2. Gyep
3. Ültetvény
4. Nádas
5. Vizes élőhely
6. MTÉ szántó
7. MTÉ gyep
8. Natura-2000 gyep
9. Nitrát érzékeny szántó
10. Erózióval veszélyeztetett szántó
11. Belvízzel veszélyeztetett szántó
12. Aszályal veszélyeztetett szántó
13. Tájkasdálkodási szántó
14. Partmenti sávval érintett szántó

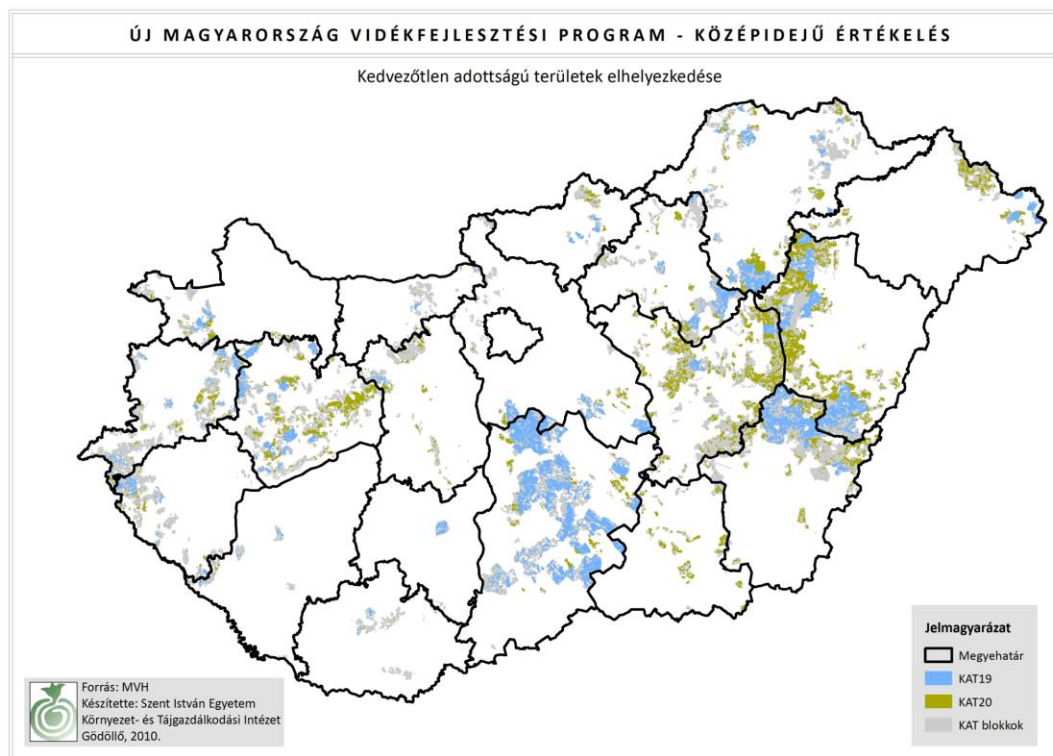
Példa: minden szántóterületen alkalmazott előírások

ELŐÍRÁSOK: A: alapelőírások V: választható	AEC Kategória	Típus
bővített talajvizsgálat	11	A
tápanyaggazdálkodási terv	11	A
tápanyagutánpótlás (N ható < 170 kg/ha/év)	2	A
tilos hígtrágya, szennyvíz, szennyvíziszap, szennyvíziszapot tartalmazó komposzt felhasználás	9	A
12 % feletti lejtőszögű szántóterületeken, 20 ha-nál nagyobb táblák esetén lejtőre merőleges művelés kötelező	3	A
növényvédőszer - környezetkímélő	2	A
őb+kuk+nf <60 % pillangós >10 %	8	A
szántóterület gyepesítése	7	V
vizes élőhelyek létrehozása	7	V
zöldtrágya (1x/5 év)	1	V
tápanyagutánpótlás (N ható < 90 kg/ha/év)	2	V
egybeművelhető táblaméret (ha): 5	11	V
egybeművelhető táblaméret (ha): 20	11	V
kaszálatlan terület: 5-10% tábla szélénél	7	V
madárbarát kaszálás	7	V
vadriasztólánc	7	V
növényvédelemi előrejelzés	1	V
zöldugar fenntartása kötelező - 3 m	1	V
zöldugar fenntartása kötelező - 6 m	1	V
őb+kuk+nf <50 %pillangós >15 %zöldugar >5 %	8	V
kapás <20 %	8	V
őszi vetésű v. évelő >60 %, tavaszi vetésű <40 %, bizonyos növ >20 %	8	V

Kedvezőtlen adottságú területek

Jelenlegi területi mérleg:

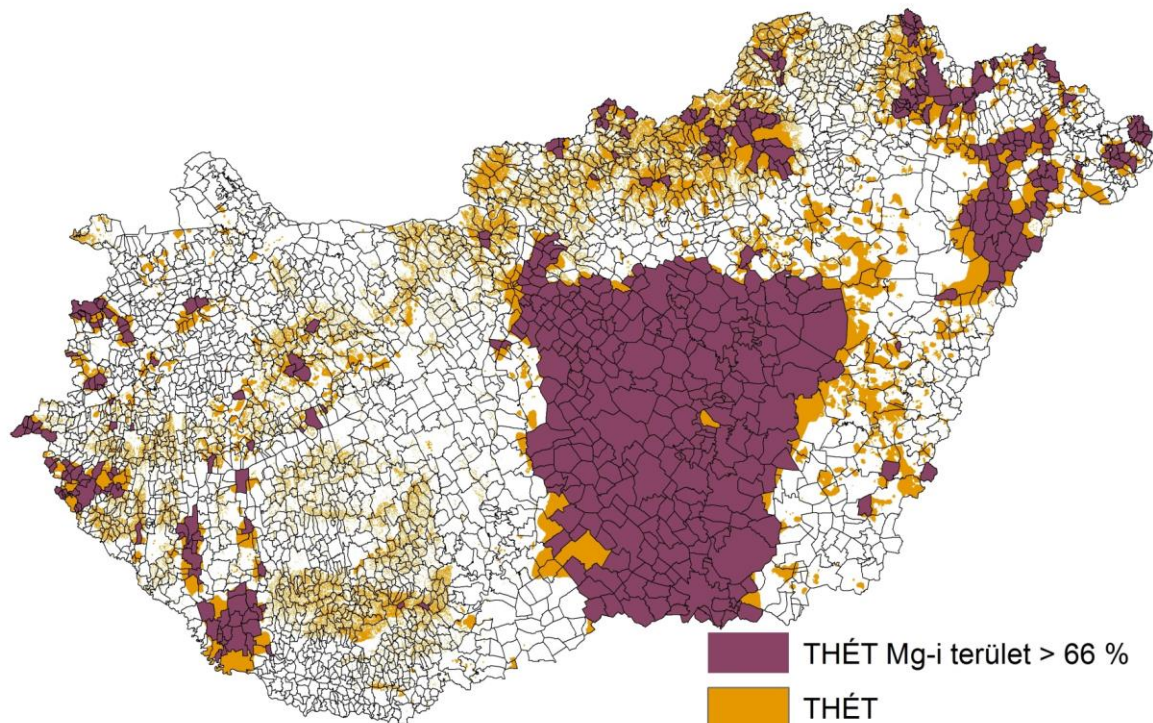
- 19. cikk: 395 402 ha
 - 20. cikk: 488 156 ha
 - 2012-ben leigényelve: 298 040 ha
- 883 558 ha**

Kedvezőtlen adottságú területek

KAT -> Hátrányos természeti adottságokkal (**THÉT**) vagy egyéb sajátos hátrányokkal rendelkező területek (**HNV**) számára teljesített kifizetések

- 517 település
- teljes területük: 2 293 987 ha
- mezőgazdasági területük : 1 551 107 ha

THÉT:

- JRC 8 ökofizikai paramétere alapján
- Egyenlőre LAU2 szinten, de blokkszinthez kellene kötni (Brüsszel válasza?)

Kedvezőtlen adottságú területek

Fő jellemzők:

- Negatív növénylista helyett **takarmánytermő terület** (5 éves állandóság)
 - legelő vagy
 - szántóföldi pillangós szálas takarmánynövény és
 - szálas takarmánykeverék
- Szigorúbb **degresszivitás**

– 0,25-49,99 ha	100 %
– 50,00-99,99 ha	75 %
– 100,00 -299,99 ha	50 %
– 300,00 ha felett	0 %
- Magasabb és egységes ha-kénti támogatási összeg
- Régi területek fokozatos kivezetése

Natura 2000 mg-i kifizetések

Cél: A Madárvédelmi és Élőhelyvédelmi Irányelvek végrehajtásából eredően felmerülő többlet költségek és elmaradó bevételek ellentételezése

Koncepcionális javaslatok:

- Területi fókuszában továbbra is a Natura 2000 **gyepterületek**. Egyéb művelési ágakra vonatkozó kompenzációs kifizetés elindítását a szükséges **jogalkotási (tervezési) folyamatnak** meg kell előznie.
- Az intézkedés kedvezményezett körének **bővítése várható az állami földhasználókkal**
- **5 %-os területi bővülés lehetséges** a jogszabálytervezetek szerint. A Bizottsággal egyeztetve javasoljuk a MePAR-HRSZ illesztés technikai hibáiból adódó területek (Natura 2000 puffterületek) támogatási jogosultságának megteremtését
- A **támogatási összegek növelése** szükséges
- A Natura 2000 területek földhasználati kívánalmainak megalapozására továbbiakban is tervezzük a **Natura 2000 fenntartási tervek** készítésének támogatását

VKI kompenzáció (kötelező előírások bevezetése)

Tervezett előírások:

a) *erózió-érzékeny területeken:*

- erózióérzékeny területeken 20 ha-nál nagyobb táblák esetén **lejtőre merőleges művelés** kötelező

b) *belvíz-érzékeny területeken*

- tavaszi vetésű növények esetén téli, illetve tavaszi **talajtakarás** biztosítása takarónövényekkel legalább február 28-ig
- mezőgazdasági táblákat érintő, vízgazdálkodási célokat szolgáló csatornák és **műtárgyak állapotának megóvása** kötelező

c) *partmenti puffersáv*

- természetes kisvízfolyások partmenti sávjában hosszú távú **területpihentetés** (gyommentes állapotban tartás), 10 m széles

Vízvédelmi területek további kezelése

Nem termelő beruházások, 17. cikk

a) Területhasználattal kapcsolatos beruházások:

- Partmenti pufferzóna kialakítása

b) Infrastrukturális beruházások

- Területi vízvisszatartást szolgáló vízi létesítmények fejlesztése

Együttműködések, 35. cikk:

a) Tájgazdálkodás megvalósítása (KEOP / KEHOP projektek)

Érintett területek:

- VTT tározók és érintett belvízöblözetei
- Ős-Dráva
- Homokhátság stb.

Intézkedések

- Zöld-pont rendszer szerű kifizetések (mintaterületi jelleggel)

Ökológiai gazdálkodás

Célok 2020-ig (Nemzeti Akcióterv az Ökológiai Gazdálkodás Fejlesztéséért):

- A biogazdálkodásba vont terület nagysága legalább a duplájára emelkedik, **300 ezer hektárra**
- Az ellenőrzött állatállomány legalább megkétszereződik, **0,3 állategység /ha**
- **Tervezett változások:**

2007-2013

- AKG részeként célprogram formában
- 5 éves időtartam
- Ökogazdálkodásban nem releváns előírások is vannak
- Új belépőknek emelt kifizetés

2014-2020

- Önálló intézkedés – AKG mellett igényelhető
- 6 éves időtartam
- Csak az ökológiai gazdálkodás elvárásait kell teljesíteni (843/2007 EK rendelet)
- Új belépőknek emelt kifizetés
- Emelt támogatási összegek

Nem termelő beruházások mg-i területeken

Cél: A mezőgazdasági biodiverzitás megőrzésével és vízgazdálkodással kapcsolatos nem termelési célú beruházások támogatása. Cél a korábbi részvételi hajlandóság növelése.

Tervezett támogatási formák:

Eszközbekészítések:

- Madárbarát betakarítási módszerek eszközei (vadriasztó berendezések)
- Madárvédelmi berendezések

Területhasználattal kapcsolatos beruházások:

- Inváziós növényfajok visszaszorítása gyepterületeken
- Tartós zöldugár létesítése szántóterületeken
- Gyeptelepítés
- Sövény telepítése mezőgazdasági táblák szegélyein
- Partmenti pufferzóna kialakítás
- Területi vízvisszatartást szolgáló vízi létesítmények fejlesztése

A „zöld-pont” alapú kifizetési rendszer háttere

- **Környezeti szempontok erősödése** a mezőgazdaságban (KAP „zöldítés”)
- Igény a környezeti elvárásokat megvalósító gazdaságok **ökológiai teljesítményének az értékelésére**
- **EU-s példák** (AT,DK,UK,NL,DE,FR) a hasonló értékelő rendszerekre: konkrét, egyedi üzemi számítások a gazdaságok talajjal, vizekkel, biodiverzitással kapcsolatos környezeti teljesítményének a kimutatására.

A „zöld-pont” alapú kifizetési rendszer működése

1. A gazdaságok **környezeti telejsítményének értékelése** művelési áganként meghatározott **indikátorokkal** történik
2. A rendszerben való részvétel semmilyen kötelezettséggel nem jár, **önbevallásos adatszolgáltatásra** épül
3. **Nincsenek** előre definiált, a helyi viszonyokhoz esetlegesen nem illeszkedő **előírások**
4. Szankciók helyett a **teljesítményarányos kompenzáció** a motiváló tényező
5. A rendszer olyan **gazdálkodási formát ösztönöz**, melyben jellemző
 - a sokszínűség, a fajgazdagság;
 - a kemikáliák, mesterséges inputok minimalizálása;
 - a hagyományos, extenzív gazdálkodási gyakorlat

Az Agridiag projekt

- Időtartam: **2012. december 1. – 2014. november 30.**
- Az EU „Egész életen át tartó tanulás” programja keretében megvalósuló **Leonardo da Vinci** innovációtranszfer projekt
- **magyar, francia és portugál** partnerek részvételével
- a francia **Dialecte** rendszert és képzési tapasztalatokat átvéve szakképzési oktatási csomaggá integráljuk és teszteljük Magyarországon illetve Portugáliában

A környezetgazdálkodás gyakorlati megvalósításához szükséges **szemléletformálásban** és a környezeti teljesítményekre vonatkozó értékelések elősegítésében a **szakmai továbbképzésnek kiemelt a szerepe**

- **szaktanári továbbképzések**
- **szaktanácsadói továbbképzések**

Az AGRIDIAG zöld-pont rendszer indikátorai (1)

A gazdaság átfogó vizsgálata (70 pont) – 10 indikátor
Vizsgált területek :
Növénykultúrák diverzitása és talajtakarás (30 pont – 3 indikátor)
1. Indikátor : Növénykultúrák diverzitása (13 pont) 2. Indikátor : Pillangósnövények aránya a vetésszerkezetben (7 pont) 3. Indikátor : Téli talajborítottság aránya (10 pont)
Állattenyésztés indikátorai (22 pont – 5 indikátor)
4. Indikátor : Állatfajok diverzitása (3 pont) 5. és 6. Indikátor : Önellátás mértéke szálastakarmányból és koncentrátumokból (14 pont) 7. Indikátor : A takarmány elérhetősége (1 pont) 8. Indikátor : Talajállapot megőrzése szervesstratégiával (4 pont)
Természetes jellemzők és terek indikátorai (18 pont – 2 indikátor)
9. Indikátor : Tájelemek területeinek aránya (11 pont) 10. Indikátor : Átlagos táblanagyság (7 pont)

Az AGRIDIAG zöld-pont rendszer indikátorai (2)

A kijuttatott anyagok vizsgálata (30 pont) – 10 indikátor

Vizsgált területek :

Nitrogén (7,5 pont – 3 indikátor)

- 11. Indikátor : Kijuttatott nitrogén mennyiség (2,5 pont)
- 12. Indikátor : A gazdaság nitrogén mérlege (4,5 pont)
- 13. Indikátor : Túlzott nitrogén dózis (0,5 pont)

Foszfor (3,0 pont – 2 indikátor)

- 14. Indikátor : Kijuttatott foszfor mennyiség (1,5 pont)
- 15. Indikátor : A gazdaság foszfor mérlege (1,5 pont)

Víz (4,0 pont – 2 indikátor)

- 16. Indikátor : Felhasznált vízmennyiség (2 pont)
- 17. Indikátor : Víznyerés módja (2 pont)

Növényvédőszerek (12,5 pont – 2 indikátor)

- 18. Indikátor : Peszticidhasználat gyakorisága (6,5 pont)
- 19. Indikátor: Alkalmazott szerek veszélyessége (6 pont)

Energia-használat (3,0 pont – 1 indikátor)

- 20. Indikátor : Energiafogyasztás (3 pont)

Az AGRIDIAG zöld-pont rendszer 19. indikátora

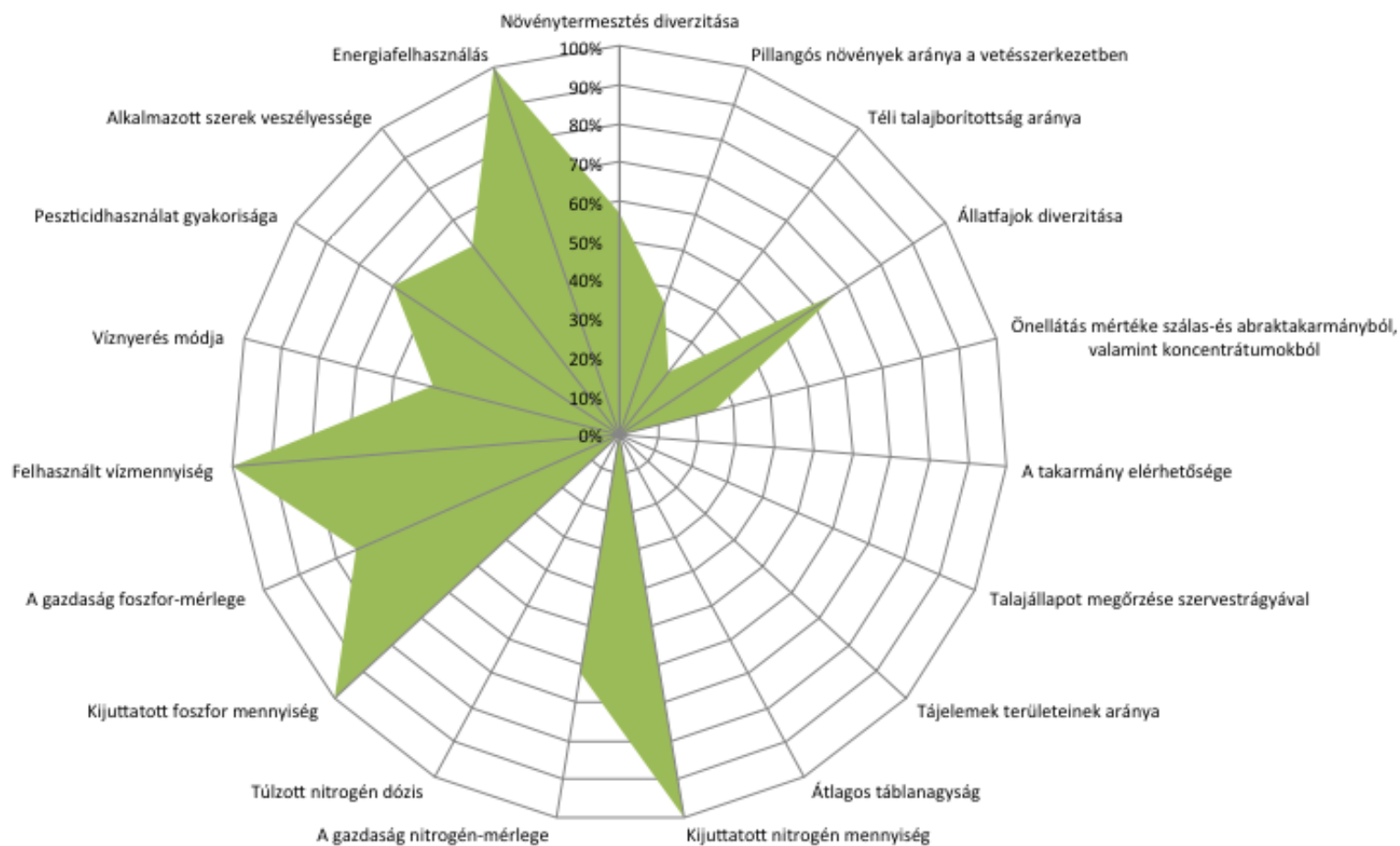
19. Indikátor: Alkalmazott szerek veszélyessége							
Segítség a pontozáshoz (maximálisan 6 részpont adható)							
I. szerek	Csak egyetemi vagy főiskolai végzettséggel megvásárolható szerek						
II. szerek	80 órás zöldkönyves növényvédelmi tanfolyammal megvásárolható szerek						
III. szerek	Szabadforgalmú, bárki által megvásárolható szerek						
Az alkalmazott szerek veszélyessége tényleges értékének kiszámítása							
A gazdaság összterülete (ha)			253.00				
	Termesztett növények	Terület (ha)	Kezelések száma	I. szerek	II. szerek	III. szerek	Részpontszám
1.	Búza	64.00	3	1	2		448
2.	Búza	18.00	3	1	2		90
3.	Napraforgó	56.00	8	3	4	1	784
4.	Silókukorica	36.00	1		1		72
5.	Szemes-kukorica	30.00	1		1		60
6.	Lucerna	30.00	0				0
7.	0	0.00	0				0
8.	0	0.00	0				0
9.	0	0.00	0				0
10.	0	0.00	0				0
Összesen		234	16	5	10	1	1454
Pontozás							
Átlagos kezelésszám hektáronként				5.7			
Adható pontszám	6		Kapott pontszám			3.7	

Az AGRIDIAG zöld-pont rendszer eredményei

Indikátor száma	Indikátor tárgya	Adható pontszám	Kapott pontszám	Elért eredmény százalékban (%)
	A gazdaság átfogó vizsgálata	70.0	19.1	27%
1.	Növénytermesztés diverzitása	13.0	7.4	57%
2.	Pillangós növények aránya a vetésszerkezetben	7.0	2.5	36%
3.	Téli talajborítottság aránya	10.0	2.0	20%
4.	Allatfajok diverzitása	3.0	2.0	67%
5-6.	Önellátás mértéke szálas-és abraktakarmányból, valamint koncentrátumokból	14.0	3.5	25%
7.	A takarmány elérhetősége	1.0	0.0	0%
8.	Talajállapot megőrzése szervestrágyával	4.0	1.6	41%
9.	Tájelemek területeinek aránya	11.0	0.0	0%
10.	Átlagos táblanagyság	7.0	0.0	0%
	A kijuttatott anyagok vizsgálata	30.0	22.2	74%
11.	Kijuttatott nitrogén mennyiség	2.5	2.5	100%
12.	A gazdaság nitrogén-mérlege	4.5	2.8	62%
13.	Túlzott nitrogén dózis	0.5	0.0	0%
14.	Kijuttatott foszfor mennyiség	1.5	1.5	100%
15.	A gazdaság foszfor-mérlege	1.5	1.1	74%
16.	Felhasznált vízmennyiség	2.0	2.0	100%
17.	Víznyerés módja	2.0	1.0	50%
18.	Peszticidhasználat gyakorisága	6.5	4.5	70%
19.	Alkalmazott szerek veszélyessége	6.0	3.7	62%
20.	Energiafelhasználás	3.0	3.0	100%
Összesen		100.0	41.3	41.3%

Az AGRIDIAG zöld-pont rendszer eredményei

A vizsgált gazdaság eredményei

Az AGRIDIAG projekt várható eredményei és hatása

- Letesztelt **agrár-környezeti auditor továbbképzési módszer**
- **kézikönyv és segédletek** az AGRIDIAG agrár-környezeti értékelő „zöld-pont” rendszer használatához
- **Országos szakember hálózat** az agrár-környezeti értékelő „zöld-pont” rendszer alkalmazásához, továbbviteléhez
- **Módszertani újdonság** és gyakorlat a fenntartható agrár-környezetgazdálkodás területén
- Hozzájárul
 - a környezet és gazdálkodás kapcsolata **jobb megértéséhez**
 - a **környezettudatosabb** gazdálkodói döntéshozatalhoz
 - az **alkalmazkodó** gazdálkodási szemlélet elterjesztéséhez

AGRIDIAG - próbaképzés

- 2014. április 15-16.
- A résztvevők feladata volt:
 - a próbaképzés és képzési anyagok értékelése,
 - a próbaképzést követően egy önállóan feldolgozandó gazdaság elemzésének elvégzése és leadása 2014. május 31-ig
 - részvétel az Agridiag hazai szakmai hálózatának kialakításában és működtetésében.

AGRIDIAG - zárókonferencia

- 2014. október: Velence
- az agrár-környezeti üzemi teljesítmény értékelés témakörében
- meghívott nemzetközi és hazai előadók
- a projekt eredmények és a próbaképzés tapasztalatai is bemutatásra kerülnek

Kapcsolat:

www.agridiag.szie.hu

agridiag@szie.hu

Köszönöm a figyelmet !

